

Neş: Md: S. Karazincir
İm. Sahibi: Salim Günay
Müessisi: Y. T. Karan

BAŞAK

Abone : Senelik 300 kuruştur

Adres : P. K. 114

ADANA

Edebî - İctimaî - Fikrî - Dergi

Sayı : 2

15 Nisan 1946

YIL : 1

Geçit Devri

Galile, dünya dönüyor dediği zaman kellesini irticain pençesinden zor kurtarmıştı. Zaman geldi bu keyfiyeti en cahil insanlar bile yadırgamadı.

İnsan cemiyetinin de devamlı bir değişme ve gelişme halinde olduğu, dünyanın dönüşü gibi, bugün bir aksiyom mahiyetindedir. Bununla beraber bu gerçeği hâlâ anlamayanlar, anlamak istemeyenler var.

Bir çok tabii hâdiseler gibi insan cemiyetleri de birikme ve sıçramalarla diyalektik çereyan eden bir tekâmüle aşağıdan yukarıya doğru bir yükselişe tabidir. Tarihe şöyle bir bakmak bu muazzam gidişin karşısında ferdi cücelestirmeğe kâfidir. Medeniyetler doğar, yükselir, batar ve harebeleri üzerinde yeni medeniyetler kurulur, ye i tezatler meydana gelir çarpısır; her zaman olduğu gibi önceler «Medeniyet yıkılıyor.. insanlık elden gidiyor!..» feryadını yükeltir, fakat tekâmül hükmünü icra eder. Şunu unutmamalı ki her sukût yeni bir yükselişin müjdecisidir.

Şimdi de yeni bir geçiş devrindeyiz. başlıbaşına bir ihtilâl olan harp dünyamızın çehresini tanıyacak kadar değiştirmiştir. Tutundukları kıymetlerin birer birer çöktüğünü görenler, şaşkınlık-tan kızgınlığa, kızgınlıktan şaşkınlığa düşerek mahut softalar gibi, diyerek insanlığa arkalarını çeviriyorlar. Efendileri kâşanalarında tatlı rüyalarına daladursunlar; dünyanın her tarafında daha iyiyeler ve daha güzele doğru hamleler yapılmaktadır.

Sosyal bir hadise olması kesabile sanat da bu muazzam değişmenin tesirinden kurtulamaz. Hâlâ fildişi kulesinde pinekliyen, gülden, bülbülden, mahmur gözlü sevgiliden dem vuranlarla, ye milîgi şekil değişikliğinde arayıp, buluttan daldan, kuştan, şahsî ve günlük endişelerinden bahseden ve yerinde sayan bir sanat'ın karşısında, şuurlu ve gerçekten halkçı bir sanat olamaz. İlerlemekte günden güne büyüyüp yayılmaktadır. Halkı hiçe sayan bir sanat halkçı bir sanat olamaz.

İstikbal, halk için ve halk namına çalışan onların dertlerini paylaşan, onlarla beraber ıstırap çeken ve sanat'ını onların emrine verenleridir. Son yıllarda neşriyat alanını kaplıyarak « Sanat, sanat içindir. » - Fikirsiz sanat - teranelerini geveliyen yenilik adı altında birtakım garebeler gösteren soysuz bir sanata muhabil. bilhassa resim, şiir ve küçük hikâye Jarında kemiyetçi az fakat keyfiyetçe dünya çapında - ki sanatkarlarımız yarınki ileri Türk sanatının müjdecileridir.

Bir geçiş devrinde bulunuyoruz. Bu gidişe ayak ayduranlar bütün tepinmelerine rağmen bir kenara atılıp unutulmağa mahkûmdurlar. Asırlık yenilik ve birkaç senelik askiler devrindeyiz. Bugün dünden ileridir; ve yarın bugünden daha ileri olacaktır.

Nejat İLERİ

Roosevelt'in ölümü

Büyük demokrat, insanlığın büyük hamisi, esir milletlerin ümidi Ruzvelt öleli bir sene oluyor.

RUZVELT yalnız Amerikalıların değil, bütün insanlığın evladıydı. Onun hiç çekinmeksizin insanlık ve hürriyet uğrunda çarpışan büyük insanların safına sokabiliriz.

"Nev Deal, ile Amerikalılara, Atlantik beyan namesile bütün insanlığa kurtuluş müjdesini veren Ruzvelt le demokrasi dâvası en büyük müdafilerinden birini kaybetmiştir.

RUZVELT öldü, fakat idaaîi dünkü kadar sağlam ve ayaktadır. Milyonlarca insan aynı dâvanın bayrağını dalgalandırıyor. Milyonlarca insan fikir, söz ihtiyaçlarından kurtulma hürriyeti uğrunda çarpışıyor. Harp meydanlarını milyonlarca ölüsü uğ

runda öldükleri dâva tahakkuk etmeden mezarında rahat uyuyamayacaktır. Kocalarından, evlatlarından ve babalarından ayrılanların gözlerinde aldatılmış insanların ümitsizliği ve kederi parlıyor.

RUZVELT eserini tamamlayamadan öldü. Fakat mideleri boş, harabeler üzerinde dolaşan insanlar büyük idealistin vâd'inin tahakkukunu bekliyor.

RUZVELT'e gösterilecek en büyük saygı ta

(4)

FİDANLIK

Malik Görgün

Toprak, kabul etmeyeceğini söyledi. Evler, kuleler, bizden atlıyamaz» dediler. Bıçaklar batmam; tabancalar patlamam dedi. Parmakları öldürmek için kendini mecalsiz kalıyor; aynalar bu adi rezil suratları aks ettirmekten utanıyordu. Biz hepimiz onlardan nefret ediyorduk. Bu cemiyette siyah bir ben gibi sirtırıyordu onlar. Ağaçlar dallarını büküp « biz, bunları asmayız yazıktır şerefimize » dediler. Onları seven tek bir dostları vardı; düşündü, taşındı; toprağın ölü, havanın kuru, güneşin yok olduğu bir diyarda bir fidanlık yetiştirmeğe oşladı.

Fidanları şekerle, zeytin yağı ile besledi. Şımarık yağlı fidancıklar küçük birer iştahdılar, büyüdüler büyük bir iştah oldular. Bu fidanlık yağmur bulutlarını çekip göz yaşı ile sulandı ve her damlanın şekerli, zeytin yağlı yapraklara, dallara değışinde ağıt, kin, diş gıcirtısı duyuluyordu.

Uzun uzun yağdı ve damlacıklar kaydı gitti, yağlı dallar üzerinden...

Bir gece sabaha karşı toprağa sinmiş ağıtların ve ağhyanların, bu fidanlıkta güldüğünü oynadığını gördük; uzak diyarlardan asmam diyen ağaçlar, batmam diyen bıçaklar, bu yüz karalarından utananlar elele ka fa kafaya verip geldiler ve seyrettiler ...

Bu karanlık, güneşsiz topraktan büyümüş şeker ve zeytin yağı ile beslenmiş sulanmış ağaçlara; yağlı dallara asılı insan biçimli urlara baktılar...

mamlamağa ömrünün yetmiyerek yarım bıraktığı işin hedefine ulaştırılması için gereken bütün vasıtalarla çalışmaktır.

Asrımızın en büyük adamlarından biri olan RUZVELT'i bütün dünya her zaman için saygıyla anacaktır.

BAŞAK

Avare çocuklar

Yazan: Y. T. KARAN

Kimi caddelerde dilonir, kimi köşe başlarında pinekler, kimi de al ayağın kesili olduğa yerlerde açlığı, istirabı dindirmek, hayata, beşeriyete karşı olan kin ve isyanını söndürmek için esrarçeker.

Bu işsiz, aç ve sefillerin, senelerdenberi sickk su ve sabun yüzü görmemiş kirden köseleşmiş bitli vücutları, lime lime olmuş paçavra elbiselerinin yırtıklarından sırtmaktadır. Hem cinsimiz olan bu zavallıların pe rişanlığı yüzümüzü kızartmalıdır. Akşamın karanlıklarında, kışın seğuklarında başlarını sokacak bir delik bulamıyan bu zavallı çocuklar, kemiklerine kadar sızan çocukların tesirile tiriltiril titremekte, ciğerleri ağızlarına gelircesine öksürmektedirler. Ne zingıldayan tit reyişlerini ve ne de akşamın sükûtunda ve fedrin sessizliğinde çınlayan öksürüklerini duyan vardır.

Avare avare, dölaşip sürünen, yoksulluk ve aklıktan ölen bu masun yavruların canisi kimdir?... Cemiyettir! Gece gündüz sokaklarda, köşebaşlarında, saçak altlarında daima rastladığımız bu aç, çıplak ve hasta çocuklar ne zamana kadar böyle sürüneceklerdir?

Mühim bir yekûn tutan bu aç kimsesizler, ZORAKI hırsız, yankesici, kumarcı, esrarkeşler güruhu, bazan türeyen şeflerin emrinde en iyete karşı gelmek-

te, bazı yerlere de baskın ederek sükûnu ihlâl etmekteler.

Kendisine kasideler, destanlar yazdığımız milletin birer parçaları olan bu çocukları kurtarmalı! Bunlara fabrikalarda, çiftliklerde, işletmelerde iş bulmalıyız.. İŞ... Yoksa bunlar cemiyetin başına frengi mikrobu gibi salgın ve korkunç birer belâ kesileceklerdir. Bunlara mektep, bakımevi yerine hapishane ve ıslâhathane yaptırmak zorunda kalınacaktır.

A. B. D. ninsabık Cumhuriyeti Roosevelt'in dediği «YOKSULLAR HAKİKAT HALDE HÜR İNSANLAR DEĞİLDİR. AÇKIK, İŞSİZLİK... İŞTE DİKİTATÖRLÜKLER BU KUMAŞ TAN DİKİLİR.»

Bütün bu sözlerden mevzuun kahramanları bir şey anlamaz. Onlar için bu reel sözler yazılmasa da bir yazılmasa da bir! Çünkü onlar aç, çıplak, kimsesiz oldukları kadar bilgisizdirler.

Fakat bunların tam karşısın da bir sınıf vardır ki bunlar okumuş, dünyayı nisbeten tanımış, cemiyet nedir öğrenmiş, diploma kazanmış münevver avarelerdir. Maddî bakımdan birineiler, manevî bakımdan da münevver avareler cemiyete oldukça muzirdirler. Takdir etmeliyiz ki bu münevver avarelerin yaptıkları manevî zararlar çâhil serselilerin yaptıkları maddî zararlardan çok daha tehlikelidir.

Sevgiliye mırıltılar

İtir saksısında artan koku
denizlerde uğultular
ve işte dalgın bulutları ve akıllı toprağıyla
sonbahar...

Sevgilim...
yaş kemâlini huldu.
Bana öyle gelir ki
belki bin yıllık ömrün macerası geçti başımızdan.
Ama biz halâ
güneşin altında el ele, yalnayak koşan
hayran gözlü çocuklarımız...

Nurettin Cemal

Alıcı

Yazan: Muzaffer Burgulu

Eyl... satıcılar, yağlı müşteri geldi.

Yalnız sattıklarınız arasında benim aradıklarımı bulabilecek miyim? Fiat hususunu düşünmeyiniz, yeter ki siz, mal çıkarınız mal. Çeşidiniz çok, gürültünüz yoksa, mallarınız güzel ve isteğe ayarsa hemen alış verişe başlayabiliriz.

Meselâ sizde:

Daima asil olduğunu iddiaya kalkışan zavallıların iddialarını boşa çıkartmamak için gümüş işlemeli eğreleriniz varsa alırım.

Bu acizlerin bazıları pek inatçıdır. Bunları yola getirmek için de keskin uçlu, sağlam saplı, en son sistem (piz) leriniz varsa alırım.

Eskiden dalkavukluk eden, şimdi ise dalkavuk arayan bazıları var, bunların bu gayretlerini boşa çıkartmamak için onlara hediye edilebilecek dallı, budaklı, eicili, bicili kavuklarınız varsa alırım.

Alınları hiç terlememişlerin alınlarını terletebilecek bir aletiniz varsa, aman ona ne isterseniz isteyiniz, mutlak alırım.

Hazıra hanık, pişmiş konuk kaidesince yaşayanlar için çiğnenmiş hazır lokmalarınız varsa alırım.

Yüzüne tükürülse dahi kızarmıyan kimseleri kızartabilecek boyalalarınız varsa alırım.

Beş defadan fazla kullanılmamış sinema biletiniz varsa alırım.

Kınaya yaprak, kömüre toprak, ekmeğe kepek karıştırıyorlar. Bunlara bilerek göz yumanların kör olası gözlerini açmak için kafalarına indirmeğe büyücek tokmak varsa alırım.

Ensesi yağlı, boynu boyun bağı, namuslu, edepli geçinen vesikalı soyguncuların derilerini soyabilecek keskin usturalarınız varsa alırım

Tıraş etmiyorum vallahi.. Bu soyduğum derileri muhafaza edebilmek için tuzlamam lâzım. İyi cins tuzla sıecklar basmadan ve karaborsacılara geçmeden bol miktarda buzunuz varsa alırım.

Bunları âleme gösterebilmek için de dolduracağımından gayet ince kıyılmış ve hepsi bir boyda ne kadar samanınız varsa alırım.

Bu memlekette (kem, küm, falan, filân) satıyorlar. Eminim ki, bunları şimdiye kadar kapışmışlardır. (Ondan sonra) da bana yaramaz. Eğer (yâni) niz varsa bir kaç tümen alırım, (şey) alırım (hı) alırım, (be) alırım, (geeeç babaaa) alırım, (çel bakalım) alırım, yersiz kullanılabilecek ne kadar (maamafi) niz varsa alırım.

Kendilerile konuşmağa başlanırken (Sayın Bay Beyefendi) gibi başlangıçlar bekleyip te ağzında (hergele, hıyar,ulan) gibi sözleri döken türédiler vâ öylelerinin ağızlarını sıkıca dikebilecek, sırtlarını kolayca dürtülebilecek çuvaldızlarınız varsa pazarlık etmeden fiatını kabul ediyorum, derhal alırım

Cürmü dilimiz işler, belâ çekense başımızdı Bu belâları defedebilecek miğferleriniz varsa alırım. Yemi çok bulunca kuduranlara rastlanıyor Bunların ayaklarını tutabilecek sağlam (pukâğı kayıştan karın bağı), fazlaca yük vurabilmek için enine, boyuna (palan), (acı damak gem), öfkelerini sindirecek ilâçlı (yem) varsa alırım.

Satışlar maktudur, pazarlık yoktur. Aşağı fi teklif etmem ve para peşindedir. Sizden fatura istemem, menşe faturası da sormam. Zaten bunları yapmağa cesaret eden müşteri alacak birşey bulamaz.

Haydi eyl... alıcı gidiyor.

Hayatta bizim için amaç olan ve aynı zamanda vazifemizi teşkil eden şey nedir? Kendi kendisi için tekâmülünü ve başkalarının da ikbal ve saadetini temin etmekten ibarettir.

KANT

Haykıran sesler

A. Fuat BUGAY

Dalgındım kafam uğulduyordu.

Bir yanda düdük sesleri yükseliyordu, tekerlekler dönüyor, koca, bir demir at buram buram terler kırışık altında toplanmış, derin derin soluyarak bir katarı peşinden sürüklüyordu. Ardından gelen Çannn... Çannn... Çannn.... Çan sesleri bu kara bahtlıyı uğurluyordu.

Yol boyunca uzanan kavaklar yükseldikçe yükselmiş bulutlara avuç açmışlar. Rüzgârlar bu koca göğdelere çarptıkça sallanarak ılık çalıyorlar. Alt tarafta bodur ağaçların yaprak hışırtıları bu kof göğdelere boyunlarını bükük bir halde sanki aikiş tutuyorlardı.

Karşı taraf başka bir âlem.. renk renk çiçekler, ötüşen kuşlar, uçuşan kelebekler, yakut damlaları gibi saf çağlıyanların bulunduğu bir yer. Bir Cennet...

Bu Cennet bahçesinde bir ses haykırıyordu.

«Bir kül tanırım ki ezeldir cihana şümülü var. O, bir zamanlar koca bir diyarın sahibi ve o diyarın malıydı. Özülle âlemi birbirine tanıttı; O, bir cevher ve her cevherin mehenk taşıydı. Bugün ise adanmış bir koyun zamanın kurbanı olmuş. Neden?.. Niçin?.. Yüzü kara değil asla. Her akşama gebe doğan günlerde açık alınla yaşamış, yaşamakta. Sarsılmaz bir inanla uzaklarda saptanan gözleri ufuklarda şahlanacak bir atı gözler. Bunlar ki temel taşıdır. Geçmişin banisi, geleceğin hamurunu yuğuran toprağın adamı, hilkat gücünün makinasıdır. Fakat bugün elleri

öpülmeğe değer olan bunlar, kızgın güneşin altında eken biçen ve anbarı boş olanlar... Bunlar ki durmadan çalışıp didinen ve köhne dört duvar arasında sabahı yapanlar; bir sürü sokak aralıklarında somurtan iskeletlerdir. Bunlar ki yedirek aç, geydirerek çıplak katanlardır. Bunlar ki sürülen sefalara susuzluğunu kanıyla gidereu, sürünerek bu deverin cefasını çekenlerdir. Bunlar ki sivesi yaralı, kabuğuna lüzürülmüş, fenerleri sönük ol- ve (hak kuvvetidir) diyenlerin önünde bugün için boynu bükük asil insanlardır. Lâkin fırladı artık bir ok gibi yayından hedefe doğru. Varmış değilse de varmak üzeredir, belki bugün belki yarın, muhakkak ki o menzili bulacaktır. Menzil gizlidir belki fakat istikamet verilmiş. Bir gün gelecek ki fenerler yanacaktır... Ozaman çalışın yiyecek, eken biçecek ve hak kuvvetin değil, hakkedenin olacaktır.»

Bu ses Her tarafta çınladı, sönük gözler parladı, eğik başlar yükseldiler, kuşlar, sular, çiçekler dile geldiler. Ve hep birden bir nağme tutturdular.

«Hürriyet.. hürriyet.. Baktık artık yobazlardan, yıldızlı vaitlerle süslü bir sürü yapmacık alkışlardan. Donansın dört bucak yer yer, adım adım yanın fenerler her taraf aydınlansın. İnsan hayaletleri belınsın ve bulsun menzilini hürriyet kirisinden fırlayıp gelen ok.

KİMSEYE KARŞI FENALIK YAPMA, SİRF İNSAN OLMALARI HASABİLE, HERKESE İYİLİK YAP.

CICERON

(7)

Ziya

Bugün

Ziya Gökalp bir filozof mudur? Şimdiye kadar bu mevzu üzerinde çok şeyler söylenmiş, filozoftur ve değildir diyen'ler olmuştur. Hakikatte muasır ilme vetekniğe istinat ederek sağlam prensiplerden hareket eden bir doktrine sahip olmayan mütefekkiye filozof diyemeyiz.

Ziya Gökalp umumiyetle son devir Fransız felsefesinin Ogüst Kont pozitivizminin Dürkhaym sosyolojisinin tesiri altında kalmıştır.

Gökalp sadık bir Durkhaymci olması itibariyle felsefenin esaslı meselelerini bir tarafa bırakarak sosyolojiye ehemmiyet vermiş, sosyal meselelerinin bu ilmin yardımı ile halledilebileceğine inanmamıştır.

"Durkhaym, maşerî vicdan telâkkisi Fransaya göre muhafazakâr bir felsefedir. Fakat, Türkiyeyi feodal istihsalin bütün bakiyelerinden kurtarmak, muasırlandırmak ve sanayileştirmek isteyen Ziya Gökalp'ta Millî vicdan telâkkisi çok ilmi bir harekettir. Bundan dolayı sırf ilmi bakımdan tamamen Durkhaymci gibi görünen Türk mütefekkirini cemiyette oynadığı rol bakımından ondan ileri görmek lâzımdır., (1)

Gökalp'i daha iyi anlayabilmek için fikirlerinde makes bulan realiteyi kısaca göz önüne getirelim. Gökalp'in yaradığı imparatorluğun inhilâl devrinde eenebi sermaye daha hakim bir rol oynamaya başlıyor, imparatorluğu teşkil eden unsurlar zenginleşiyor ve merkeze karşı faal bir muhalefete geçiyorlar. Bu muhalefet karşısında Türkler imparatorluğu devam ettirmek kaygısı ile muhafazakâr bir siyaset takip ediyorlardı. Bu vaziyet memlekette kapitalizmin gelişmesine mani oluyor, iç ve dış tozatlara tazyiki altında halk gayri memnun bir tavır takınıyor, bir inkilap fakat imparatorluğun temellerini sarsmadan yapılacak yumuşak bir inkilâp arzu olunuyor.

Memlekette yeni şartlar yarattığı ileri düşü

nen bir zümre ile bunların karşısında derhal reaksiyoner duruma geçen muhafazakâr bir zümre vardı.

Memleketin yıkılmak üzere oluşu garplılaştırma lüzumunu âcil bir surette hissettiriyor, buna mütefekkir bil imparatorluğu muhafaza endişesi radikal bir inkilâba mani oluyordu. Garplılaştırma, aynı zamanda imparatorluğu muhafaza etmek gerekiyordu.

Bu buhranlı devrin adamı olan Ziya Gökalp memleketin ihtiyaçlarını fikirler halinde sistem

HEMŞERİM

KADINLAR İNEKLERİN YANINDA,
SEN KARŞISINDASIN DAĞLARIN.
KUYU SUYUNDA SERİNLEMİŞ YÜZÜNDÜ,
ŞÖYLE BİR GERİNİVER,
MAVİ DÜĞMELERİNİ KOPAR İSTERSEN
BASMA MİNTANININ.
İŞTE ÖNÜNDE TOPRAK
BİR ÇOCUK SIRTI GİBİ TAZE VE DÜMDÜZ
ONUNDA KÖTÜ HUYLARI VAR BELKİ,
O DA BİRGÜN
SANA BİRŞEY VADETMEZ OLUR.
İÇİMDE ÇOK DUYMUŞUMDUR, ÇOCUK,
SENİN O VAHŞİ KOLLARININ
TERLEYİP TERLEYİP BİR AKŞAM
KUVVETTEN KESİLDİĞİNİ.
ANLATMAK OLMAZ SANA ŞİMDİ
İÇİMİN HER PARÇASINI
SENİ DÜŞÜNDÜKÇE DUYDUĞUM
MEŞAKKAT BİLE KÂFİ
O MEŞAKKAT..
VE SENİN,
TOPRAKTA BİRŞEYLER ARAŞTIRAN
BUDAKLI BİR AĞAÇ GİBİ GÜZEL ELLERİN
Ali Karas

Gökalp

gözüyle

Yazan: A. KIRCALI

İstedi. fakat realite ile yakın teması olma yığı onu yanlış yollara sevkediyordu. Eski bir sistem yıkılışı ve yeni Ekonomik temellere dayanan bir sistemin kuruluşu ile bir çok telakkilerin, hükümlerin ve kıymetlerinde değişeceğini göremiyor bu iki sistemi telif etmek istiyor, eski kalıplar içerisinde yeni bir bünye vücuda getirmenin imkân olmadığını anıyamıyordu.

Derebeylik nizamından kapitalist cemiyete geçmek için yerli burjuvazinin kuvvet ve kudret ka-

zanması, yeni istihlal kuvvetleri için yeni istihlal münasebetleri kurulması lâzımdı. Gökalp muasırlaşmak isterken bu sınıfların yokluğunu görüyor ve herşeyden evvel böyle bir sınıfın inkişafına imkân verecek şeraiti arıyordu. Devletin burjuva sınıfına istinat ettiği nisbette sağlam ve istikrarlı olabileceğine inanını vazih olarak gösterir.

"Memleketimizde kuvvetli bir hükümeti teessüs edememesi, Türklerin iktisadî sınıflarından mahrumiyeti yüzündendir. Hangi millette hükümet iktisadî sınıflara istinat ederse orada hükümet gayet kuvvetli olur; çünkü: Tüccar, sanatkâr, iş adamı sırf kendi faidesi için hükümetin kuvvetli olmasını ister..." (2)

Muasırlaşmak derken teknik imkânları temin etmemizi istiyordu.

"Bugün bizim için muasırlaşmak demek Avrupa'da olduğu gibi trenler, otomobiller, tayyareler yapıp, kullanabilmek demektir" (3) Fakat, bütün bu teknik inkişafın sosyal yapıda nasıl bir değişiklik yapacağını göremiyerek ümmet fikrini-İslâm'ı terk etmek adını alarak devam ettirmek ister. Asrî bir İslâm - Türk medeniyeti yaratabileceğimize kanidir. "Asrın fûnun ve felsefesini, fevniyat ve usuliyatını millî ve dinî ananelerimizle izah ettiğimiz surette aşılır ve mozcedersek muasır bir İslâm - Türk medeniyeti hasıl olacaktır. 4 Yirminci asırda bir realite olarak beliren millet fikri ile imparatorluk siyasetinin temeli olan ümmet fikri Ziya Gökalp mezcetmeğe çalışarak bu iki mefhumun birbirlerini reddetmediklerini, bilâkis tamamladıklarını ileri sürüyor. Madem ki, bu iki şey aynıdır ve aynı zamanda bir bütünün parçalarıdır, şu gâide Vatan iki tanedir. Ve ikisi de mukaddestir. Gökalp birine (Milletin vatanı), diğerine (Ümmetin Vatanı) diyor. (5) Onun bütün gayesi (Devamı 11 ci sayfada)

- MOTÖR SESLERİ -

Güneşli bir dünya başladı kasabada.

Kenar mahallelerden birinde

bir çocuk uyandı yapısalınız.

Belki dört yaşında belki beş.

Odanın anahtar deliğinde güneş.

Çocuk baktı güneş'e

güldü.

Çıkardı yorgandan yumruğunu...

Kenar mahalleli çocuklar

alışkındırlar.

anasız, babasız evlerin yalnızlığına

Çocuk çıkardı yergandan öteki eliyle

kulak verdi :

T A Y Y A R E L E R

Korkuyla çekti yorganı tepesine

Sonra açtı yorganı

baktı büyümüş gözlerle tavana :

"Atma tayyareci amca" dedi,

babam evde yok.

Fabrikada annem.

Dündenberi karnım aç ... >

Reşat Suat

Çukurovada Sebzeçilik

İnsan gıdasının büyük bir kısmı sebze ve meyvelerden temin edildiğine göre; Memleketimizdeki sebze ve meyveciliğinde bir çok bakımlardan büyük ehemmiyeti olacağı tabiidir.

Bu mevzu yakından tetkik edilecek olursa ehemmiyeti çabuk anlaşılır.

Memleketimizde sebzeçilik tahsis edilen arazi 142.552 hektardır. Bunun tahminen 100.000 hektarı yani üçte ikisinden fazlası Çukurovanın her mevsimde sebze yetiştirmeğe elverişli iklim şartlarını haiz bölgesini teşkil eder.

Çukurovanın çeşitli mahsulâtı arasında sebze ve meyvecilik, çeşit ve miktar itibariyle her hangi bir memlekette aynı iklim şartlarına haiz bölge mahsulâtına, rekabet edecek bir zenginliktedir. Bilahassa en bariz hususiyeti Memleketimizin en evvel mahsul veren bölgesi olmasıdır. Senenin her mevsiminde sebze mevcut olmakla beraber en bol olan ayları Nisandan Ekim ayına kadardır. Halbuki

diğer bölgelerin sebzesi ancak Ağustostan Ekim ayına kadardır ki 4-5 ay evvel Çukurova memleketinin hemen her tarafına turfanda sebze ihracına başlar.

Harp senelerinin memleket ekonomisini sıkan çerçevesi dahilinde dahi sebze ve meyveciliğimiz büyük terakkiler göstermiştir.

Yalnız Seyhan ilinden ihraç olunan sebze tahminen 941 yılında 4.200 ton, 942 yılında 4.000 ton, 943 yılında 3.000 ton, 944 yılında 4.700 ton, 945 yılında 4500 tonu bulmuştur. Bu ihracata İçel ilinden de yapılan ihraçat ilâve edilecek olursa görürüz ki Çukurovadan sebzenin bol olduğu aylarda, her gün memleketin muhtelif vilâyet ve kazalarına vasatı 10 vagon sebze ve meyve ihraç edilmektedir.

Bu miktar mevsimin vasatı fiyatlarıyla değerlendirilecek olursa Çukurovaya her gün 30 35 in liralık bir gelir temin edilmekte olduğu görülür.

Sebze ve meyvecilikte en büyük hizmeti gören

S. KARAZİNCİR

ulaştırma işi harbin tesirleri dolayısıyla istenilen şekilde faydalı olamamıştır. Devlet D.Y. hususî tarifeler ve hususî şartlar koymuş olduğu halde işin hacmına göre vasıta tahsis edememiştir.

Sebze ve meyve ihracatı hususî bir ambalaja ihtiyaç gösterdiğinden ambalaj işini de ihtiyaca kâfi gelecek şekilde ayarlamak lâzımdır.

Bu gün maalesef sebze ve meyve ihracatçıları fenni şekilde, ihtiyaca uygun olarak ambalaj temin edememektedirler. Bugünkü şartlar altında istenilen ambalaj yapılmak lâzım gelirse maliyet çok yükselecektir. Esasen icab eden malzeme yoktur. Olanlar da iptidaidir. Bu bakımdan bu işle uğraşanlar sıkıntı çekmektedirler.

Çukurova sebzeçiliği, İstanbul ve İzmir sebzeçiliğinden her bakımdan üstün olmasına rağmen, İstanbul ve İzmir gibi Tarım Satış Kooperatifleriyle teşkilâtlandırılmamıştır. Bu husus ihmal edilmeyerek merkezi Adanada olmak

Devamı S. 15 de

Ziya Gökalp

bir işlâm enternasyonalî yaratmaktır.

İşte, ittihat terakkinin nezariyecisi Ziya Gökalp mensup olduğu partinin umdelerini bu surette sistemleştirmeye çalışıyordu. Esasen onun fikirleri siyasetle çok sıkı bir bağ teşkil eder. Felsefeyi parti felsefesi teiâkki eden ve siyasetten ayrılması yaçağını söyleyenler için bu gayet tabiidir.

İttihat terakkinin Türkçülük siyaseti de Gökalpın fikirlerinde makes bulur. Umumî harbin fütuhât programı Türkçülüğü Turancılık şekline sokuyor ve Ziya Gökalpe Türk milletinin vatani Turan dedirtiyordu. (6) Fakat, onun Türkçülüğü katiiyen ırkçı değildir. Millet saniyen ırk ve kavmiyet demekde değildir. Cemiyetler kaplet tarih zamanlar da ırkan ve kavmiyetçe bahis değildirler. Muharebelerde esir alma, temsil ve temessül, muhaceretler, kız alıp vermeler daima milletleri birbirine karıştırmıştır. Kablettarih zamanlarda bile, saf bir ırk mevcut bulunmazsa tarihi devirlerde ki kavmi hercümerçlerden sonra artık saf bir kavmiyet aramak abes olmaz mı? Esasen içtimai hasletler, uzvi verasetle intikal etmediği gibi, yalnız terbiye ile intikallettiği için ırkların milli seciye noktai nazarından hiçbir rolü yoktur. (7)

Esasen Osmanlı İmparatorluğunun bünyesini sarısmadan bir ırkçılık siyaseti güdülemezdi. Her ne olursa olsun imparatorluğu muhafaza endişesi böyle bir cereyanın yayılmasına mani

olduğu gibi islâmiyet de bu husta bir mani teşkil eder. İttihat terakkinin fütuhât programını destekleyen ve nazariyesini yapan Gökalp bir yandan Turan idealini yaymağa çalışırken diğer yandan ümmetçiliği tutuyor ve bu iki mefhumu birleştirmeye, mukaddes bir üçkü haline getirmeye çalışıyordu. Halbuki, ırkçılık bu birliğin alyhinedir; ve tasfiye fikrini doğurur. Gökalp dil, din ve ırk farklarını ayırt etmeden, daha doğrusu bunları anlaştıran hepsinin bir arada yaşamasına imkân veren büyük bir Osmanklı imparatorluğu arıyordu. Teknik imkânların gelişeceği modern ve medeniyetin merkezi olacak bir imparatorluk!

Mağlûbiyeti ve milli mücadeleyi müteakip, Gökalp bir hamlede bütün bu ülkülerden vazgeçerek realiteyi olduğu gibi kabul ve milli sınırlar içindeki Türkiyenin müdafii kesilir. Onun bu kadar az bir zamanda büyük bir fikir inkilâbı geçirmesine şaşmamak elde değildir. Bu Gökalp artık ittihat terakkinin nazariyecisi değil, Halk partisinin ve onun prensiplerinin müdafii olarak belirir. Artık hayatının geri kalan pek az kısmını yeni Türkiyenin kuruluş sebeplerini ve bünyesini ilmen (1) izaha tahsis edecektir. Fakat, bu eskisinden farklı bir Türkçülüktür.

Yazımızı bitirmeden önce şaret edelim ki, son yıllarda meydana çıkan ve harp içinde azami haddini bulan Türkçülük, turancılık cereyanının Ziya Gökalp ile bir münasebeti yoktur. Bu cereyan Turancılık adı altında Türkiyeye sokulmak, Türk

halkına, bilhassa tahsil çağı ki gençliğe açılanmak isteneşizm ideolojisidir. Biraz namusu taşıyan bir kimse bu insanların Ziya Gökalp'ini bir bayrak gibi kullanıstemelerini nefretle karşılar.

Ziya Gökalp'ın fikirleri mücadelesi bugün bir tarih zudur. O, devrini tamam ve bir çok menfi taraflarına men memlekete hizmet etmiş mütefekkindir. Gökalpın devrimiz ve o zamanki Türkiye ile şimdiki Türkiye mukadilemez. Beşeriyet sosyal mül yolunda dev adımlarıyla lemektedir.

1 Ziya Gökalp, Hilmi Ziya
2 - 3 Türkleşmek, islâmak, muasırlaşmak.

Türk Yurdu mecmuaı [bul 1911] sayı 35 - 39

4 Japonyaya bu vadede vaffak olmuş bir millet nâle bakılırdı. Son had seların ne kadar yanlış bir yilerlemiş olduklarını açtık. Herhangi bir medeniyetin ya edilebilceğini iddia etmiş Bir medeniyet milli bünyesinde değişikliğe uğradığı milli bünye de eski kalıpla sıyrılarak yeni medeniyete bak eder, demek istiyor.

5 - «Millet ve Vatan» ad kalesi.

6 - Profesör Hilmi Ziya ken, Gökalpın Turancılığını manî Emperyalizminin bir olarak vasıflandırıyor. Emperyalizm kapitalist cemiyetlerde sarıcı sermayenin iptidai kaynaklarına ve pazarlara dir ki, böyle bir vaziyet O lı imparatorluğu için bahis zuu olamaz.

7 - «Millet nedir?» Yen meua İstanbul 1923 sayı 70

Tevfik Fikret

YZAN: ADIL HAKSORAN

24 aralık 1867 de doğan ve 19 Ağustos 1915 te Rumelihisarı'ndaki «Aşyan» ında dünyaya gözle-
rini ebediyyen yuman Tevfik Fikret'in hayatı ekseriyetin malûmudur.

Hâlâ lâıyk olduğu şekilde anlaşılamiyan Fikret, bir münakaşa konusudur. Bundan kırk elli sene
evvel gizliden gizliye elden ele dolaşan ileri ve inkılâpçı şiirlerini hazmedemiyen koyu mutaassıp,
kapkara cahaletle yuğrulmuş geri bir muhitin husumetini kayanan, Abdülhamid'in cülusu gecesinde
donanan İstanbulun gafletine, gaddar ve müstebit hükümdarın zulmüne «Şehrayin» ile haykıran,
«Sis» ile tabaka tabaka açılan bir zillet gibi «köhne Bizans» taki ruhu teşhir eden, «Bir Lahzai
Taahhur» da, camiden biraz geç çıkan Abdülhâmid'in, atılan bombadan kurtuluşuna hiddetlenen,
lâkin o müstebitin bütün ceberrutunu artık bu bir iki dakikalık gecikmiye borçlu olduğunu düşünerek

Bir krımı çiğnemekle bugün eğlene deni
Bir lahzai taahhura medyun bu keyfini

Beytiyle tesellisini ilân eden, otuz üç yıl sürân istipda'ya karşı yazdığı «Millet şarkısı» nın
Zulmün topu var, güllesi var, kal'ası varsa
Hakkın da bükülmez kolu, dönmez yüzü vardır.
Göz yumma güneşten, ne kadar nuru kararsa
Sönmez ebedî her gecenin gündüzü vardır.

kıtasile meydan okuyan ve «Tarihi Kadim» de
Hele sen ey kadidi an'anehâh
Yetişir ç zdiğin hututu siyah...
Biz sabah isteriz sabah, uzun
Geceler naimine hayrolsun!

kıtasile de bir bomba gibi gürliyen, İttihat ve Terakkinin gittikçe tahakküm halini alan idaresine
«Doksan Beşe Doğru» risalesinde

Millet yaşamaz hakka tahassürle solurken
Sussun diye vicdanına yumruklar iners...
Kanun diyoruz, nerde o mescudi muhayyel?
Kanun diye, kanun diye kanun tepelendi...
Kopsun seni - bir kak diye - alkışlayan eller!

mısralarıyla bir yanar dağ gibi ateş püsküren ve dünün, bugünün hatta yarının gençliğine hitap eden
Elbet sabah olacaktır, sabah olur geceler
Tulû i haşre kadar sürmez akibeti bu sema
gibi beyitlerle gençliğe ümit veren ve

Toprak vatanım, nev'i beşer milletim.. insan
İnsan olur ancak bunu iz'anla inandım.

diyen insanlık aşığı Fikreti alkışlamalıyız. Demokrat ve insancı Fikretin hâlâ ileri fikirlerini hazme-
demiyenlerin korkunç denebilecek sayıları azalmadıkça, Fikret yarının adamı olarak kalacaktır.

Geuçler! büyük demokrat ebedî şefimiz K. Atatürkü içtee gelen bir sevgi ve saygı ile alkışla-
dığımız gibi, istipdadın koyu karanlık günlerinde yolunu şaşımış olan o günün gençlerine yol
gösteren, gözlerine nur, ruhlarına ümit veren, kahraman, demokrat sanatkâr ve insancı Fikret'i
de içten gelen bir sevgi ve saygı ile alkışlamalıyız.

Yemiş satıcısı

Yemiş satıcısı, günün muayyen olmayan saatlarında mahal-
leden geçerdi. İki kolunda iki
sepet, sepetler mevsimine göre,
elma, armut, ayva, limon, por-
takal, keçiboynuzu, nar, koltu-
ğunda da bir el terazisi. Yazın
cenubun bunaltıcı güneşi altında
ağız kenarları köpüre köpüre
seslenirdi: Elmaa... Birkaç adım
atar, sonra: (Deve dişi naar!!!)
Gene yürür, çatlak topuklarını
yerden kurtaramıyan papuçlarını
sürüye sürüye devam ederdi:
(Armud olmuş incir!!!), Gözleri
yarı kapalı, alt dudağı sarkık,
ağır ağır, sokaklar döner, yıkık
arsalardan geçer, fakat hiç bir
zaman asfalt caddeye çıkmazdı.
Onda asfalt, beton, motör cin-
sinden her şeye karşı bir yalın-
lık vardı: Büyük oğlu otomobil
altında kalmıştı, ortanca oğlu-
nun bacaklarını tiren kesmişti,
en küçük oğlunusa uzak bir
memlekette, bir fabrikada çalış-
tığını duymuştu. Onun da er,
geç «bir makineye yem olacağı»
itikadındaydı.

Pek o kadar yaşlı değildi
ama fevkalâde haraptı. Ne ağ-
zında tek diş, ne sakalında bir
tek siyah kıl kalmıştı. Güneşin
altında bütün bir gün, sabahın
altısından akşamın yedi buçu-
guna kadar dolaşıp büsbütün
kuruyarak odasına döndüğü her
günün akşamı, sepetleri bir ke-
nara bırakır, şapkasını, şalvarını

bir kenara, odanın tozlu döşe-
melerine sırtüstü serilirdi. Böyle
serildiği zamanlar tek mil vücu-
du dövülmüş gibi sızlar, mafsalsal
yeleri zonk zonk atardı. İki saat
böyle, gözleri tavana dikili, so-
lur, sonra ağır ağır kalkar, vak-
tiyle karısının yoğurt sattığı
beyaz kâselerden birini alır, bir
kaç topak şeker, biraz su, şe-
keri suda eritir, dünden kalma,
ekseriya kurumuş ekmek parça-
larını şekerli suda yumuşatır,
satılmamış, kalmış meyvaların
eziklerinden birkaçını kaçıını ka-
tık yapar, geveliye geveliye
yerd.

İki defa evlenmişti. İlk karı-
sı bir Türkmen kızydı. O zaman
babası, anası sağdılar... Kendisi
«âdeta» bir erkekti, ne elden
ileri, ne âlemden geri.. Lâkin
anası, «... Türkmen gızı oğlumun
dengi deeeell» diye burunlardı.
Burunlardı çünkü kadın, meselâ
sofrada «usulünce» yemekten
hoşlanmaz, ille köşe bucağa giz-
lenip kimseye göstermeden, iki
dürüm yufkanın arasına koca bir
peynir parçasını ufalar, yayar,
üzerine maydanos ekeledikten
sonra sokum yapıp yemekten
hazzederdi. İri gözlerinin ürkek
bakışlarıyla, bir geleni kollama-
sına rağmen kaynanasına iki
sefer yakalanmış, dayak yemişti.
Günün birinde «şehar uşâ» de-
diği ve nefret ettiği bu yarı şe-
hirli insanlara bir çocuk doğu-

rup kaçtı gitti.. Dağlarda, dağ-
ların karlı tepelerine yakın düz-
lüklerde yazın beyaz çadırlar
kurup yayla yaylayan anasına
babasına kavuşacaktı. (Kavuşup
kavuşmadığı meçhuldür.)

Türkmen kızını aramasın,
«fütur getirmesin» diye anası...
Yazının dağılısı da merak edilir-
miş hey oğul.. dedi, daha genç-
sin, elini sallasan ellisi, mendi-
lini sallarsan tellisi gelirdi. Oğlu-
na şöyle örgüleri topuklarını
döven «arlı namıslı bir şehar
gızı» aramağa başladı. O, kız
arayadursun... Türkmen kızından
olan «çlan «menenjit» den, göz-
leri döne döne, inleye inleye,
daha tanyeri ağırtmadan, bir
sabah öldü gitti.. Babası yerin-
di Oğlunun küçücük tsbutunu
kendi eliyle kabristana götürdü,
ağlaya ağlaya gömdü. Bu çocuk
ona Türkmen kızını hatırlatı-
yordu...

Kabristandan elleri boş, ha-
rap dönüşünü mimleyen anası
oğlunu gene teselli etti: «... sen
sağol oğlum. Allah virdi, Allah
aldı.. Tırnana köpek sıcsın.. Ço-
cuk dediğin senden olur.. O ya-
rın cennet gapısında iki elinde
iki filcan su, seni bekleyecek!»

İkinci karısını aldığı zaman
otuzuna basmıştı. Otuz beşinde,
Çukurovalıların «Kaçkaç» dedik-
leri hâdise oldu. Kaçkaç, «düveli-
müttefika» dan cesaret alarak
ayaklanan Ermenilerin yüzünden

i halkın orta Anadolu'ya göç
esiydi. [*] Bu ana baba, bu
hüy strasında onu askere
lar. Bir çok cepheleri dolaş-
mir erlikleri yaptı, bir müd-
esir kaldı. Sonra esaretten
P milli mücedeleğe iştirak
Bir ara «kuvâyı - milliyeye»
Delibaş isyanını bastıranlar-
bulundu. Hattâ Konyada,
ibaşın «meyyiten isali» sıra-
la, onun ensesinden kesilmiş
lı gövdesini taşıyan yük ara-
nın yanıboşında, siyah bir
ağın üstünde dimdik geçti.
sa sonraları zafer kazanıldı,
yeni bir vatan kuruldu. O
-sağ kalanlar gibi - memle-
ine döndü. Karısını, çocuğu-
anasını babasını buldu. Ha-
a yeniden başladı. Bu sefer
memlekete dönüp, eli ağzına
meğe yüz tutarken evvelâ
vası, sonra anası birer sene
ıyla öldüler [İle an sının ölü-
onu harap etti. Karısının
sane evvelki ölümüne kadar
lokması kannan yağulmuş,
dabilene aşkolsun!> sözünü her
snt düştükçe söyliyeye söyliyeye
«benim» diyeceği bir işin
undan tutabilmek iştihakıyla
raştı, didindi, üç oğlunu bü-
ttü. Karısı süt sağdı, yoğurt
tı, oğlanlar küçüklüklerinde
rikalarda çalıştılar, berber
aklığı ettiler.. Lâkin aile iki
unu birleştirip bir «mülk» sa-
i olamadı.

Ağustos ortolarında, Halk-
inin arka mahallerinden birin-
, ağız kenarları köpürmüş,
stikçe pof pof tozuyan dar
sokakta, kendi kendini sü-
kliyerek geçiyordu. Bir ara
rakladı, derin bir soluk aldı,

«Allah!» dedi, yürüdü, «elma...»
birkaç adım attıktan sora, «Ar-
mid, olmuş incir, üzümüüm....»

Güneşin altında mahalle uyu-
yordu. Bütün ağaçların kulakları
düşmüştü. Ne terli kediler, ne
ne de dallarda tek kuş. Yalnız
uyuz bir köpek, pancurları çe-
kili bir evin gölgesine serilmiş
uyuyordu.

«Elmaaa... Araboğlu üzüm...
Armid, olmuş inciiir.....»

Gölgesinde bir uyuz köpeğin
serilip uyuduğu evin örtük pan-
curları gerisinde dekelte bir ka-
dın roman okuyordu. Ev sahibi
ihtiyar kadın da oda kapısının
eşiğine oturmuş oğlunun çora-
bını yamıyordu. Roman okuyan
genç kadın, terden ıvık çımuş
koltuk altlarını küçük pembe
mendiliyle silerek:

- Biliyor musun teyze, şu
uyuşuk herife öyle kızıyorum ki.
Akıl diyor, çağır içeriye, al eli-
ne bir sopa...

Ihtiyar kadın gözlüğünün üs-
tünden baktı:

- Öyle deme anaaaam öyle
deme.. dedi. Allah efendine ha-
yırlı kazançlar versin.. O da
zamanında bir insandı, him dim
komşuyduk.. Şimdi bak, canı
cenazel!

Ve satıcının mazisini anlat-
maya başladı.

Yemiş satıcısı bir çok yaz,
sonra bir çok kış, baharlar, mev-
simine göre, yaş, kurn meyvalar
satarak «ha düştü, ha düşecek»
hesabı, fakat hiç kimseye avuç
açmadan, mahallelerden geçti
durdı.. Zaman zaman alay etti-
ler, şapkasını eğip «zort» çek-
tiler, güneşin fırın külüne çevir-
diği tozlara iteleyip düşürdüler,
ağlattılar, ağlayışına kakkahay-

la güldüler. Mahalle çocuklar
taşladılar, anasına, avradına söv-
düler.. Fakat o kollarında sepet-
leri, koltuğunda terazisi, mahalle-
lerden halsiz halsiz geçti, sokak-
lar döndü, yıkık arsalarda kumar
oynayanlara ngramakta devam
etti.

Bir gece, ansızın, kalbi dur-
du, yapıyalmız ölüverdi. Yarın
için üzüm, incir, şeftali, erik
almıştı... Güneş doğdu, güneş
yükseldi, hava ısındı. Odanın
kanatları açık tek penceresin-
den içeriye saat on güneşi bir
sütü gibi vurdu. Meyva sepet-
lerinin üzerlerinde kara sinekler
neş'yle uçuştular... O gün ma-
halleden geçmedi. Hiç kimse bunun
farkında bile olmadı. Ertesi, daha
ertesi günler de öyle.. Yalnız,
sepetlerdeki meyvalar sıcakta
bozuldular. Meyvaları daima
veresiye aldığı manav şöyle bir
hatırladı, fakat zerrece şüphel-
lenmedi. Güler geçti. Meyvalar
büşbütün küflendi ve ezildiler. Ma-
nav «bari şu sepetleri getirseydi.»
Diye aklından geçirdi. Babçe-
ciye:».... heç böyle huyu yoktu
baba.. satsın satmasını sepetleri
getirirdi!» diye söyledi.

Aradan bir zaman daha geçti.
Meyvalar beyaz beyaz pamuk-
ladılar.. Sonra bir takım sinek-
ler peydahlandı. Manav bahçe-
ciye:».... uzun etme, diye çıkıştı,
sepetleriğin parasını verek!>.
Biliyordu ki ihtiyar ölmezse
korkulmaz!

Bir sabah, saat ona doğru,
açık pencereden, yarı karanlık
odaya iri bir eşek arısı girdi.
Odanın içinde vinliyerek sarı
sarı dolaştı. Sonra ölüün bur-
nuna kondu, açık ağzına girdi,
diline iğnesini batırdı, ağzından
çıkı, dudaklarına kondu, dudakım

(*) Halk böyle söylüyor.

Arzuhal

Ne ekili tarlan
ne de dikili bahçem var.
Fakat ben yine ilahtan
yağmur dileniyorum.

•
Şu koskoca dünyada
bir karışlık yerim yok.
Fakat nedense toprağı
anamdan çok seviyorum.

•
Bu şehrin insanların
azı tanıdık
çoğu yabancıdır.
Fakat hepsiyle de
selamlaşmak
arzu ediyorum.

•
Harp meydanından
zaferle ayrılan
bir nefer kadar
hastaneden çıkan
bir hastâ gibi
yaşamak,
çoşmak,
ve bir tek kelime ile
„GÜN„ görmek istiyorum.
Orhan Yusuf

dan göz kapağına, göz
kapağından, göbeği üstünde ka-
vuşmuş kalmış bileklerine..

Manav: «Vay deyyus vay..
diye düşündü, ulan dünyada
namuslu adam kalmamış bel

Meyvalar eriyip aktılar. Si-
nekler büsbütün arttı. Arılar
çoğaldı. Odanın içi leş kokusu

Çukurovada

sebzeçilik

üzü re Mersin, Tarsus, Dörtyol-
da birer Yaş Meyve ve Sebze
Tarım Satış Kooperatifi kuru-
larak Çukurova sebzeçiliğini de
 faydalı bir teşkilâta bağlamak
zaruridir.

Sebzeçiliğimizi meydana ge-
tirmekte büyük emeği olan müs-
fahsilin birçok ihtiyaçlarını te-
min ve emeğinin değerine gö-
re ona bir yaşama seviyesi ver-
mek için bu bölgede de koope-
ratiflere ihtiyaç vardır.

Bugün küçük müstahsil pi-
yasa rekabetleri, işletme vası-
talarının pahalılığı ve temin
güçlükleri karşısında maişetini
temine muvaffak olamamakta-
dır.

Birkaç ay evvel yirmi ka-
dar müteşebbis müstahsil tara-
findan Adanada (Bağ ve Bah-
çeciler birliği) namında bir bir-
lik kurulmasına teşebbüs edil-

ve sarı sarı vınıltılarla doldu.

Sonra? sonrasını gazsteler-
den biri şöyle yazdı: «..... cami-
kebir mahallesi, ağlayan sokak,
26 No. da oturan ve yemiş sat-
cılığı yapan Mustafa ismiode
biri, sayım memurları tarafından
odasında ölü bulunmuştur. Mus-
tafa'nın ölü mü şüpheli görüle-
rek, hâdise etrafında savcılıkça
tahkikata başlanmıştır.»

mişti. Henüz bu teşebbüs neti-
celenmemiştir. Birlik kurulsa
bile bundan mahdud kimseler
istifade edebilecek, yine birçok
küçük müstahsil kendi halinde
kalacaktır.

Kanaatımızca Çukurovada
(2834) sayılı Tarım Satış Koo-
peratifleri ve Birlikleri Kanunu
çerçevesinde bir birlik ve buna
bağlı istihsal bölgelerinde de
Kooperatifler kurulması müstah-
sil ve memleketin muhtelif böl-
gelerindeki müstehlikler için bü-
yük faydalar sağlayacaktır. Bil-
hassa kurulacak birlik İstanbul
Yaş Meyve ve Sebze Tarım sa-
tış Kooperatifi ile işbirliği ya-
parak aradaki birçok kabızmal-
ları ortadan kaldırarak İstan-
buldaki müstehliklere daha
ucuz, daha temiz sebze ve mey-
ve temin edebilir. Çukurova
müstahsiline de lâyık olduğu
hayat seviyesini kolaylıkla te-
min etmiş olur.

Altı yıldır dünyayı büyük
felâketlere sürükleyen İkinci
Dünya Harbi hudutlarımızdan
geri dönmüştür. Artık memle-
ket ekonomisinde bir düzene
doğru gidildiği her yönde go-
rılmektedir. Harbin memleke-
timiz üzerindeki tesirlerini biran
evvel yenmek için alınacak ted-
birler arasında sebze ve mey-
veciliğimize de icabeden ehem-
miyet verileceğinden eminiz..

R. Suat

S. Karazincir

SEVAL

Bayan ve bay
Kunduraları

Bayan şapkaları siparişi kabul edilir.
Belediye caddesi No : 80

Pırlant

Fahir Dönmez - İ Hakkı Görgün
Bilezik Mücevherat Kristal, Gümüş Saat
Belediye caddesi : ADANA

KUYUMCU

ABDÜSSELÂM Altındöken

Her nev'i son model Bilezik, kolye,
küpe, altun ve gümüş ziynetler mevcuttur
ADRES : Uray caddesi No ? Adana

Özür

Elimizde olmayan sebeplerden
dolayı çıkışımız geciktiği için oku-
yularımızdan özür dileriz

Teşekkür

Çıkışımızı sevinçle karşılayan ve bizi
kutlamak lütfunda bulunan gazetelere,
dergilere sayın okuyucularımıza ve de-
ğerli dostlarımıza teker teker cevap ver-
mek imkânını bulamadığımız için kendi-
lerine, burâda toptan teşekkür etmeyi
bir borç bildik. Bu fırsattan yararlan-
arak, Başakın, dahada beğenilecek, ileri
bir duruma gelmesi için daima bitmi-
yen bir gayretle çalışacağımızı, bir ke-
re daha belirtmekten zevk duyarız.

Ömer Başegmez

Mozaik, çini, künk imalathanesi

Son sistem tesisat ve makinalarla yapılan her nevi Kaosiman
her türlü Karamozayik her çeşit Lavabo ve tekneler bulunur.
Ayrıca sipariş kabul eder.

Adres | Döşeme mahallesi Doğumevi
civarı No: 11 - ADANA | Telefon | Yazıhane 1541
imalâthane 1355

Basıldığı Yer [Tel Basımevi]

ADANA